

Projekt

z dnia 24 listopada 2020 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PĘCŁAW**

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2021 - 2025

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2020r. poz.713 z późn. zm.), art. 2 ust. 4 pkt 1, ust.5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020r. poz.685) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U. z 2017r. poz.458) **Rada Gminy Pęcław uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 3. Traci moc Uchwała Nr X/63/15 Rady Gminy Pęcław z dnia 15 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2016 – 2020.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń urzędu gminy.

Przewodniczący Rady

Jerzy Mucha

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Pęcław
z dnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA GMINY PĘCLAW
NA LATA 2021 - 2025

I. WPROWADZENIE

W/g definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”.

W odniesieniu do przytaczanej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym **zdrowie psychiczne** jest ważnym elementem zdrowia publicznego. WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020r. poz.685) określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U. z 2017r. poz.458) polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego;
2. zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
3. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania;
4. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji .

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami w gminie Pęcław jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na

świadczenia zdrowotne. Z budżetu Gminy Pęcław finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa z 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (Dz. U z 2020r.poz.1876).

Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

1. chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
2. upośledzone umysłowo;
3. wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych, lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:

1. w 2016r. 9 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do 18 r. ż
2. w 2017r. 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do 18 r. ż
3. w 2018r. 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do 18 r. ż
4. w 2019r. 11 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do 18 r. ż
5. w 2020r. 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 3 dzieci do 18 r. ż

Opieka psychiatryczna w gminie Pęcław zorganizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu w sposób następujący:

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

1/ 2016r – 2 dzieci do 18 r. ż

2/ 2017r – 2 dzieci do 18 r. ż

3/ 2018r - 2 dzieci do 18 r. ż

4/ 2019r. - 2 dzieci do 18 r. ż

5/ 2020r. - 3 dzieci do 18 r. ż

2. W 2019 r. 1 osobę skierowano do Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

3. Korzystanie z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy w Głogowie:

1/ 2016r. – 1 osoba

2/ 2017r. – 0

3/ 2018r. – 0

4/ 2019r. - 0

5/ 2020r. - 0

4. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmuje w szczególności:

1/ poradnictwo prawne

2/ poradnictwo medyczne

3/ poradnictwo rodzinne

4/ poradnictwo psychologiczne

5/ terapii uzależnień.

Działania te realizowane są w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu i NZOZ „MEDICA” w Pęcławiu.

III. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie samopomocy środowiskowej, pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych.

2. Wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. Współpraca gminy w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z instytucjami funkcjonującymi na terenie powiatu głogowskiego.

4. Podjęcie działań w celu utworzenia mieszkania chronionego dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego i starszych.

Cele będą realizowane poprzez działania, zmierzające do zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi specjalistycznej opieki, integracji społecznej, a także stworzenia bezpiecznych warunków do funkcjonowania w społeczności. Bardzo istotne jest, aby równolegle były prowadzone działania mające na celu promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Zestawienie celów, działań, wskaźników i realizatorów

Cel szczegółowy 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Działania:

1. Opracowanie materiałów informacyjno - edukacyjnych na temat promocji zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy Pęcław, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

2. Wczesna identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży - kierowanie na badania do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, Poradni Zdrowia Psychicznego.

3. Działania osłonowe pomocy społecznej zapewniające bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) Liczba opracowanych materiałów informacyjno- edukacyjnych.
- 2) Liczba zrealizowanych prelekcji w szkołach.
- 3) Liczba osób skierowanych na konsultacje w danym roku.
- 4) Liczba osób, które zostały objęte pracą socjalną.
- 5) Liczba osób, które podjęły psychoterapię.
- 6) Liczba założonych Niebieskich Kart.

Realizatorzy;

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
- b) Urząd Gminy Pęcław
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu
- d) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu
- e) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
- f) Placówki oświatowe
- g) Gminny Ośrodek Kultury w Białoleźce
- h) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
- i) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głogowie
- j) Sąd Rejonowy w Głogowie

Cel szczegółowy 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki specjalistycznej

Działania:

1. Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ze służbami opieki psychiatrycznej oraz lekarzami rodzinnymi.
2. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Zaspakajanie niezbędnych potrzeb bytowych, pomoc finansowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Upowszechnianie informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób skierowanych na konsultacje w danym roku.
- 2) Liczba osób, które skorzystają z tej formy pomocy w danym roku.
- 3) Liczba osób, które skorzystały w danym roku z różnych form wzmacniania funkcjonowania społecznego i zawodowego.
- 4) Liczba opublikowanych informacji

Realizatorzy;

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
- b) Urząd Gminy Pęcław
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu
- d) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu
- e) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
- f) Placówki oświatowe
- g) NZOZ „Medica” w Pęcławiu

Cel szczegółowy 3:

Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Działania:

1. Zapewnienie wsparcia umożliwiającego ludziom zaburzonym psychicznie pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia społeczności.

Wskaźniki:

- 1) Liczba uczestników działań w danym roku (m.in. liczba dzieci uczestniczących w wyjazdach na obozy)
- 2) Liczba zorganizowanych imprez, spotkań dla społeczności lokalnej, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizatorzy;

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu

Rezultaty Programu

W wyniku realizacji założonych celów, przewiduje się, że zostaną osiągnięte następujące rezultaty:

- 1) Wzrośnie skuteczność w przeciwdziałaniu chorobom psychicznym,
- 2) Nastąpi wzrost świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 3) Wzrośnie świadomość społeczna w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.
- 4) Nastąpi polepszenie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi: bytowej, zdrowotnej i społecznej.

IV. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

- 1. Samodzielne stanowisko Urzędu Gminy Pęcław realizująca zadania z zakresu zdrowia
- 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
- 3. NZOZ „MEDICA” w Pęcławiu
- 4. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Pęcławiu.
- 5. Świetlica Socjoterapeutyczna w Pęcławiu
- 6. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu
- 7. Zespół Interdyscyplinarny w Pęcławiu
- 8. Gminny Ośrodek Kultury w Białogórze

9. Szkoła Podstawowa w Białoleścu

10. Głogowski Szpital Powiatowy sp. z o. o. w Głogowie – Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień .

W skład centrum wchodzi poradnie i oddziały dzienne :

- Oddział Dzienny Psychiatryczny,
- Oddział Dzienny Rehabilitacji Psychiatrycznej,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Leczenia Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży,
- Poradnia Psychologiczna,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży,
- Leczenie Środowiskowe Psychiatryczne,
- Program Leczenia Substytucyjnego.

11. Punkt Poradnictwa Rodzinnego działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie (w tym Poradnia Leczenia Uzależnień)

12. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Głogowie

13. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczną w Głogowie

14. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „SZANSA” w Głogowie

Ponadto osoby, które wymagają specjalistycznej pomocy w związku z zaburzeniami psychiatrycznymi mogą skorzystać z leczenia w specjalistycznych placówkach publicznych, funkcjonujących w województwie dolnośląskim lub na terenie całego kraju.

V. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Budżet gminy Pęcław:

1. środki własne
2. środki z budżetu państwa
3. środki pozabudżetowe

VI. KOORDYNATORZY PROJEKTU

1. Urząd Gminy Pęcław
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu

VII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2021 - 2025 ma na celu stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Aby wdrożyć system pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, istotne jest aby zdefiniować pomoc w kategorii dalekosiężnej inwestycji społecznej. Inwestycja ta zwróci się w postaci możliwej zmiany społecznej jaka zajdzie w środowisku.

Celem tworzenia Programu jest aby praca socjalna miała charakter doraźny, bardziej profilaktyczny, ochronny, motywujący mieszkańców do samodzielnego mierzenia się ze swoimi problemami.

Kluczowym elementem zmiany jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków, dysfunkcji psychicznych oraz promowanie postawy: zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnością psychiczną.

Warto podkreślić, że zapisy zawarte w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2021 - 2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Dla osiągnięcia wyznaczonych w Programie celów niezbędne będzie współdziałanie różnych podmiotów (instytucji i organizacji) działających w obszarze polityki prospołecznej.

VIII. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ:

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020r. poz.685)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U. z 2017r. poz.458)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz.1876)
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia (Dz. U. z 2020r. poz.713 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U z 2020r. poz. 1398 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019r. poz. 2277)

Zadania własne gminy realizowane są corocznie w ramach uchwalanego przez Radę Gminy Pęcław Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Pęcław.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 i art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz.713 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie ochrony zdrowia. Z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U z 2017r. Nr 24, poz.458) nakłada na gminy obowiązek utworzenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Działania dotyczące Gminy Pęcław w tym zakresie powinny być zawarte i określone w „Gminnym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pęcław na lata 2021 – 2025”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.